

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ (29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ – 2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017)

a:2:{s:4:"TEXT";s:65508:"

Το κείμενο υιοθετήθηκε από την Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας, η οποία συγκλήθηκε από 29^{ης} Νοεμβρίου έως 2^{ας} Δεκεμβρίου 2017 στην Αίθουσα Συνελεύσεων του Ιερού Καθεδρικού Ναού του Σωτήρος Χριστού Μόσχας.

1. Ευχαριστήριο προσευχή αναπέμπει η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας προς τον Κύριον και Θεόν τον Παντοκράτορα, τον έν Τριάδι δοξαζόμενον Πατέρα, και Υιό και Άγιον Πνεύμα γι' όλες τις ευεργεσίες, τις οποίες επιδαψιλεύει στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας.
2. Η βασική αποστολή της Εκκλησίας στον κόσμο είναι να φέρνει τους ανθρώπους κοντά στο Χριστό μέσω διαδόσεως του Ευαγγελικού λόγου. Τα μέλη της Συνόδου στηρίζουν την έκκληση του Αγιωτάτου Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κυρίλλου προς όλους, που κηρύττουν το λόγο του Θεού, να έχουν υπόψη τους ότι η χαρμόσυνη είδηση για τη σωτηρία του ανθρώπου, η οποία συντελέστηκε από τον Κύριο Ιησού Χριστό μέσα από τα Παθη, το Σταυρικό Θάνατο και την ένδοξο Ανάσταση, αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του εκκλησιαστικού κηρύγματος. Με το κήρυγμα του Ευαγγελίου συνδέεται αδιαρρήκτως το βασικό έργο, το οποίο καλείται να αναλάβει κάθε κληρικός και είναι η μεθ'ευλαβείας ιερουργία του μεγάλου Μυστηρίου του Σώματος και του Αίματος του Χριστού.
3. Η παρελθούσα εκατονταετία απέδειξε στον κόσμο του λόγου το αληθές, το οποίο ήταν γνωστό ακόμη στην Παλαιά Διαθήκη, ότι, δηλαδή, η κοινωνία αδυνατεί να ευημερεί πραγματικά χωρίς να είναι προσηλωμένη στο Θεό, ενώ η απομάκρυνση των ανθρώπων από τον Κύριο συνεπάγεται δεινά, οι επιπτώσεις των οποίων αντιμετωπίζονται από την Πρόνοια του Θεού ως ανταπόκριση στην ανυπόκριτη πίστη και την με θάρρος ομολογία της καθώς και στην προσευχή.

Αίνον αναπέμπουν τα μέλη της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας προς το νέφος των Νεομαρτύρων και Ομολογητών της Εκκλησίας της Ρωσίας, με τις πρεσβείες των οποίων κατέστη δυνατή η αναγέννηση της Εκκλησίας κατά το τέλος του 20^{ου} και αρχές του 21^{ου} αι.

Μαζί με τη χορεία των Νεομαρτύρων και Ομολογητών γεραίρει η Εκκλησία τη μνήμη της Αγίας Τσαρικής Οικογένειας των Παθοφόρων. Η συγκροτημένη επί τούτω Εκκλησιαστική Επιτροπή, σε συνεργασία με κρατικά όργανα ανακρίσεως, μέχρι σήμερα διενεργεί μια επισταμένη έρευνα με σκοπό την ταυτοποίηση των «λειψάνων του Αικατερινμπούργκ». Αφού παρακολούθησε μια αναλυτική επί του θέματος έκθεση, η Σύνοδος εκφράζει την ελπίδα ότι, έν καιρῷ εύθέτῳ, θα τεθεί τέρμα στις ως άνω έρευνες. Ισχύει η απόφαση της Ιεράς Συνόδου Ιεραρχίας του 2016: «Η απόφαση περί αναγνωρίσεως ή μη των 'λειψάνων του Αικατερινμπούργκ' ως τιμία λείψανα της Αγίας Τσαρικής Οικογένειας των Παθοφόρων μπορεί να υιοθετηθεί από την Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας κατόπιν συστάσεως της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου βάσει των τελικών πορισμάτων της εμπειριστατωμένης εμπειρογνωμοσύνης, τα οποία θα πρέπει να προδημοισευθούν προς δημόσια συζήτηση» (σημ. 10 των Αποφάσεων της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας του 2016).

4. Το έτος, κατά το οποίο συμπληρώνεται η εκατοστή επέτειος της ενάρξεως της Ιεράς Κληρικολαϊκής Συνόδου 1917-1918, η οποία επανίδρυσε το Πατριαρχείο, όλο το πλήρωμα της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας με ευγνωμοσύνη μνημονεύει τους αγώνες της και αναπέμπει θερμές δεήσεις προς τον προεδρεύσαντα αυτής Άγιο Τύχωνα, ο οποίος, κατόπιν της τῆ Προνοία Θεού εκλογής του στον Πατριαρχικό Θρόνο, τα πρώτα χρόνια των διωγμών κατέβαλε κάθε προσπάθεια προς διαφύλαξη ενότητας της Ρωσικής Εκκλησίας. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας επικροτεί την εργασία σχετικά με την πλήρη έκδοση του υλικού της Τοπικής Κληρικολαϊκής Συνόδου 1917-1918, το οποίο απαιτεί ολόπλευρης και διεξοδικής μελέτης.

Γενικά θέματα εκκλησιαστικής διοικήσεως

5. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας επιδοκμάζει τη δράση του Αγιωτάτου Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσσιων Κυρίλλου και της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου και εγκρίνει τις αποφάσεις, τις οποίες είχε υιοθετήσει η Ιερά Σύνοδος κατά την περίοδο που μεσολάβησε από την τελευταία Σύνοδο της Ιεραρχίας. Επίσης επιδοκμάζει τη δράση της ίδιας περιόδου του Ανώτατου Εκκλησιαστικού Συμβουλίου, των Συνοδικών Ιδρυμάτων και των Επιτροπών.
6. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας εγκρίνει τις αποφάσεις της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου σχετικά με τη δημιουργία των Ιερών Μητροπόλεων Καλίνινγκραντ, Κοστρομάς και Μαρί καθώς και των ως κάτωθι επαρχιών: Μπιρσκ, Βάνινο, Βολζσκ, Βορκουτάς, Γκάλιτς, Ζλατοούστ, Πλεσέτσκ, Ροσλάβλ, Σύζραν, Τσερνιάχοφ.
7. Η Σύνοδος τροποποίησε τον Καταστατικό Χάρτη της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας, τονίζοντας το ειδικό καθεστώς της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας με έδρα το Κίεβο.
8. Η Σύνοδος εγκρίνει τα κάτωθι κείμενα:

α) Ο Κανονισμός περί των εν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρωσίας Ιερών Μονῶν και μοναζόντων επί σειρά ετών επεξεργαζόταν από τη Διασυνοδική Επιτροπή. Οι επαρχιούχοι Επίσκοποι οφείλουν να γνωστοποιήσουν το κείμενο τούτο στους μονάζοντας των υπό αυτούς επαρχιών και, σε συνεργασία με το Συνοδικό Τμήμα επί των Ιερών Μονῶν και Μοναχισμού, να αναλάβουν την εφαρμογή των εν αὐτῷ διατάξεων.

β) Το κείμενο «Περί κανονικῶν πτυχῶν του Εκκλησιαστικού Γάμου» επίσης επεξεργάσθηκε από τη Διασυνοδική Επιτροπή. Στους επαρχιούχους Επισκόπους εναπόκειται να εκδόσουν τις απαραίτητες αποφάσεις προς εφαρμογή των διατάξεων του κειμένου στις υπό αυτούς επαρχίες.

γ) Τη νέα εκδοχή του Κανονισμού Βραβείων της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας.

9. Αφού διαπίστωσε την εν γένει ομαλή ένταξη των ευρισκομένων στην ίδια περιοχή επαρχιών στις Ιερές Μητροπόλεις, η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας προτρέπει τους επισκόπους της μίας Μητροπόλεως σε δυναμική και στενή συνεργασία και στο περαιτέρω, τηρουμένων τόσο των κανονικῶν δικαιωμάτων εκάστου επισκόπου, όσο και ιδιτέρου ηγετικού και συντονιστικού ρόλου του Αρχηγού της Μητροπόλεως. Στη Διαρκή Ιερά Σύνοδο εναπόκειται να μελετήσει την ανάγκη διασαφήσεων του Κανονισμού περί Ιερών Μητροπόλεων και, κατόπιν σχετικής αξιολογήσεως, να τις διατυπώσει και εγκρίνει.
10. Ομαλῶς εν γένει εξελίσσεται η διαδικασία θεσμοθετήσεως στις Αρχιερατικές Περιφέρειες και τις μεγάλες ενορίες οργανικῶν θέσεων βοηθῶν των Αρχιερατικῶν Επιτρόπων και Προϊσταμένων επί θεμάτων της ιεραποστολής, της θρησκευτικῆς εκπαιδεύσεως, των νέων, της φιλανθρωπίας καθώς και η δημιουργία του συστήματος καταρτίσεως των αρμοδίων υπαλλήλων, με σχετικές θέσεις σε πλειοψηφία τους να έχουν πληρωθεί. Ἐν ταυτῷ η

Σύνοδος εφιστά την προσοχή στο γεγονός, ότι το έργο των Αρχιερατικών Επιτροπών δεν πρέπει να θεωρείται ζήτημα δευτερεύουσας σημασίας, ακόμη και σε περίπτωση συνδυασμού με άλλα καθήκοντα. Οι βοηθοί των Αρχιερατικών Επιτροπών οφείλουν να έχουν κατάλληλη εκπαίδευση, είτε με πλήρες ωράριο, είτε με αλληλογραφία, η οποία δε η εκπαίδευση ειδικότερα παρέχεται από τα κέντρα κατάρτισης των εκκλησιαστικών στελεχών, που σήμερα τίθενται σε λειτουργία σε πολλές επαρχίες. Η Επιτροπή Παιδείας, σε συνεργασία με τα αρμόδια ιδρύματα, οφείλει να συνεχίσει να εργάζεται για την καλλιέργεια αυτού του συστήματος εκπαίδευσης.

Τα Συνοδικά Ιδρύματα επιφορτίζονται με την παροχή στους Προϊσταμένους των Επαρχιακών Τμημάτων τόσο των καταλλήλων γνώσεων, όσο και των οργανωτικών ικανοτήτων, ακόμη και για το συντονισμό του έργου των βοηθών των Αρχιερατικών Επιτροπών. Αυτή η εκπαίδευση οφείλει να έχει βραχυπρόθεσμο πρακτικό χαρακτήρα και να υλοποιείται κυρίως εξ αποστάσεως, λαμβάνοντας υπόψη την απασχόληση των εν λόγω Προϊσταμένων. Επιπλέον, κρίνεται λυσιτελής η διεξαγωγή μέσω διαδικτύου ζωντανών συσκέψεων από τους Προέδρους των Συνοδικών Ιδρυμάτων με συμμετοχή των Προϊσταμένων των σχετικών επαρχιακών ιδρυμάτων.

11. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας κρίνει απαραίτητες τις περαιτέρω προσπάθειες, που καταβάλλουν οι επαρχιούχοι Επίσκοποι, προς εφαρμογή στις επαρχίες της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας των προβλεπομένων από τον Κανονισμό περί υλικής και κοινωνικής υποστηρίξεως των κληρικών, του κατώτερου κλήρου και των υπαλλήλων των θρησκευτικών οργανισμών της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας καθώς και των μελών των οικογενειών τους, τα οποία ενέκρινε η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας του 2013, ακόμη και μέσω συστάσεως και ουσιαστικής λειτουργίας επαρχιακών Επιτροπών Κηδεμόνων. Επιπλέον, κατά το διορισμό του κληρικού στη θέση του και τον καθορισμό των αποδοχών του, είναι σημαντικό, κατά το δυνατόν, να λαμβάνεται υπόψη η σύνθεση και ο αριθμός μελών της οικογένειάς του.
12. Ευαρέσκεια προκαλεί η πρόοδος της εκκλησιαστικής ζωής στους Ι. Ναούς και Μονές της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στο εξωτερικό. Τη χρονιά, κατά την οποία συμπληρώνεται μια δεκαετία από την επανένωση με την Υπερόριο Ρωσική Εκκλησία, αναπέμποντες ευχαριστήριες δεήσεις προς τον Κύριο για το έλεος αυτό, τα μέλη της Ιεράς Συνόδου Ιεραρχίας κρίνουν απαραίτητη την καταβολή των επιπλέον προσπαθειών προς εξομάλυνση της κανονικής θέσεως των Επαρχιών και Ενοριών της Ρωσικής Διασποράς.
13. Έχοντας υπόψη τις παλαιότερες αποφάσεις, οι Συνοδικοί κρίνουν απαραίτητη την περαιτέρω καλλιέργεια της συνεργασίας μεταξύ του Εργοστασίου Εκκλησιαστικών Ειδών «Σόφρινο» και των επαρχιών.

Η Αποστολή της Εκκλησίας στο σύγχρονο κόσμο

14. Στις προτεραιότητες του έργου των Επισκόπων και κληρικών σήμερα είναι και διάδοση του Ευαγγελικού Μηνύματος μεταξύ των νέων και η ενασχόληση της Εκκλησίας με τους νέους. Πρέπει να υποστηριχθούν οι επιτυχίες, τις οποίες σημείωσε η ιεραποστολή στους νέους τα τελευταία χρόνια. Είναι απαραίτητο να συνεχισθεί η αναζήτηση των αποτελεσματικών μορφών ιεραποστολής στους νέους και της δραστηριοποίησής αυτών μέσα στην Εκκλησία, λαμβάνοντας υπόψη την ανομοιομορφία στους νέους, οι οποίοι κατά τρόπον διαφορετικό σχετίζονται με την Εκκλησία, κατέχουν διαφορετική μόρφωση ή αγωγή, ανήκουν σε διάφορα κοινωνικά στρώματα και ομάδες. Κατά την εφαρμογή των α' ή β' μεθόδων στο έργο με τους νέους σημαντικό είναι ο ποιμένας και οποισδήποτε εκκλησιαστικός εργάτης να μην παραβλέπει τον κύριο σκοπό του στην επικοινωνία με τους

νέους και τις νέες, δηλαδή να τους καταστήσουμε μαθητές του Χριστού. Ανάμεσα στις προτεραιότητες είναι και η μέριμνα για τη φοιτητιώσα νεολαία.

Αφού με ικανοποίηση σημείωσε τη σύσταση σε πολλές επαρχίες των Συμβουλίων Νεολαίας η Σύνοδος κρίνει σκόπιμη την προώθηση αυτής της πράξεως, κατανοώντας ότι, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, δύναται να συσταθεί ένα Συμβούλιο Νεολαίας, κοινό για όλες τις Επαρχίες της ίδιας Ιεράς Μητροπόλεως. Λυσιτελής κρίνεται και η διεξαγωγή των ετησίων συνελεύσεων της νεολαίας της επαρχίας ή της Μητροπόλεως, όπως και η τακτική σύγκληση των συνελεύσεων της νεολαίας στο επίπεδο όλης της Εκκλησίας. Τα μέλη της Συνόδου της Ιεραρχίας εφιστούν την προσοχή στην επαρκή χρηματοδότηση των προγραμμάτων για τους νέους, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες της κάθε Επαρχίας και Ενορίας.

15. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας εξακολουθεί να προβληματίζεται – και τον προβληματισμό αυτό η Ιερά Σύνοδος εξέφρασε το 2016 – για την διοργάνωση της ιεραποστολικής δράσεως (βλ. το σημείο 15 των Αποφάσεων της Συνόδου 2016). Η Ιερά Σύνοδος υπενθυμίζει ότι ο κεντρικός σκοπός της ιεραποστολής είναι να φέρνουμε τους ανθρώπους κοντά στο Χριστό. Προς επίτευξη αυτού του σκοπού οφείλουμε *τοῖς πᾶσι* να γίνουμε *τὰ πάντα* (πρβλ. Α' Κορ. 9.22), δηλαδή κηρύσσοντας το λόγο του Θεού να μεταχειριζόμαστε μια προσιτή σε κάθε ακροατήριο γλώσσα και να είμαστε ανοικτοί στον κόσμο χωρίς να παραβιάζουμε τα όρια του αποδεκτού.

Οι βασικοί άξονες της ιεραποστολικής δράσεως, οι οποίοι απαιτούν το αυξημένο ενδιαφέρον μας, είναι η προβαπτισματική και μεταβαπτισματική κατήχηση, ο φωτισμός εκείνων, οι οποίοι βεβαπτισμένοι όντες δεν μετέχουν πλήρως της εκκλησιαστικής ζωής καθώς και εκείνων, οι οποίοι αβάπτιστοι όντες, κατάγονται όμως από λαούς, που ιστορικά ανήκουν στην Ορθοδοξία. Επιπλέον, στην ιεραποστολή εντάσσεται η καταπολέμηση της αιρετικής και της νεοειδωλολατρικής απειλής. Τέλος, σε ορισμένες περιοχές οι Επαρχίες μπορούν να εστιάζουν την ιεραποστολική δράση τους στη διαποίμναση των μικρών ιθαγενών λαών. Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος επιφορτίζεται με τη λήψη των αποτελεσματικών μέτρων προς εντατικοποίηση της ιεραποστολής στο επίπεδο όλης της Εκκλησίας, των επιμέρους Επαρχιών και Ενοριών.

16. Η Σύνοδος, μεταξύ άλλων, επιδοκιμάζει και το πνευματικό-μορφωτικό έργο με τους Κοζάκους, το οποίο διενεργείται στο επίπεδο όλης της Εκκλησίας και των επιμέρους Επαρχιών.
17. Μια ειδική μορφή της ιεραποστολής είναι η μαρτυρία στον κόσμο του Ευαγγελίου και της ζωής της Εκκλησίας μέσα από τα Μέσα Ενημερώσεως. Οι Συνοδικοί υπογραμμίζουν τα θετικά αποτελέσματα της εφαρμογής των οδηγιών της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας του 2013 σχετικά με την ανάρτηση στο πληροφοριακό χώρο «των αξιόπιστων στοιχείων περί εκκλησιαστικής διακονίας με επίκεντρο το κήρυγμα για το Χριστό και την ποιμαντική ανταπόκριση στις σύγχρονες προκλήσεις» (σημ. 43 των Συνοδικών Αποφάσεων του 2013). Για την προαγωγή της οργανωτικής και τεχνικής υποδομής της εργασίας στον τομέα των Μέσων Ενημερώσεως, είναι απαραίτητο να επικεντρώσουμε τις βασικές μας προσπάθειες στο περιεχόμενο της ενημερωτικής δράσεως.

Εκφράζοντας ικανοποίηση για την ποιοτική κάλυψη του φιλανθρωπικού έργου της Εκκλησίας η Σύνοδος κρίνει σημαντική τη διάδοση πληροφοριών, τόσο στις σχετικές περιοχές, όσο και στο εθνικό επίπεδο, για τις λοιπές μορφές διακονίας των ανθρώπων, η οποία ασκείται από τις Επαρχίες και τις Ενορίες.

Όλο και περισσότερο διαδίδονται μορφές προσωπικής επικοινωνίας όπως η κοινωνική δικτύωση και τα λοιπά μέσα των διαδικτυακών επαφών. Αυτά τα εργαλεία και η χρήση τους για τη μετάδοση του εκκλησιαστικού μηνύματος στους ανθρώπους, απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή και προσέγγιση, η οποία συχνά προβλέπει και την προσωπική επικοινωνία με τους συνομιλητές. Στόχος, τον οποίο έθεσε η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας (βλ. σημ. 44 των Αποφάσεων της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας 2013 και σημ. 20 των Αποφάσεων της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας του 2016), ακόμη απαιτεί εκπλήρωση.

Η Σύνοδος καλεί τους ποιμένες και τους λαϊκούς, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον τομέα ενημερώσεως, να προσέχουν ιδιαίτερα το λόγο τους, να είναι καλοπροαίρετοι και να επιδεικνύουν την ευαισθησία τους τόσο στο χώρο των παραδοσιακών Μέσων Ενημερώσεως, όσο, και όλως ιδιαίτερως, στις κοινωνικές δικτυώσεις, να αποφεύγουν τόσο την επιθετική ρητορική, όσο και την οικειότητα, να κατευθύνουν τις προσπάθειές τους σε μια πειστική μαρτυρία του Χριστού.

18. Οι Συνοδικοί εκφράζουν την ευγνωμοσύνη τους προς τον Αγιώτατο Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσιών Κύριλλο, με την ακατάπαυστη φροντίδα του οποίου τα τελευταία χρόνια το κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο της Εκκλησίας έχει σημειώσει επιτυχίες. Η Σύνοδος ευχαριστί και όλους τους κοινωνικούς λειτουργούς της Εκκλησίας. Σημαντικό είναι και στο περαιτέρω να διατηρείται το υψηλό επίπεδο του κοινού εκκλησιαστικού, επαρχιακού, ενοριακού και μοναστηριακού φιλανθρωπικού έργου.

Ο κάθε ενδιαφερόμενος για τη σωτηρία του πιστός, ο οποίος επιθυμεί να ακούσει τα του Κυρίου: *δεϋτε οί εύλογημένοι τοῡ πατρός μου, κληρονομήσατε τήν ήτοιμασμένην ύμιν βασιλείαν από καταβολής κόσμου* (Ματθ. 25.34) οφείλει να επιτελεί τις πράξεις ελεημοσύνης, οι οποίες ουδαμώς υποκαθιστούν *την άγαθην μερίδα* (Λουκ. 10.42) της προσευχητικής πρακτικής του χριστιανού.

Θρησκευτική εκπαίδευση και θεολογία

19. Ευαρέσκεια προκαλούν οι βαθιές αλλαγές στον τομέα θρησκευτικής εκπαίδευσης, οι οποίες προσέφεραν τη δυνατότητα ποιοτικής αναβαθμίσεως των Θεολογικών Ακαδημιών και Ιερατικών Σχολών.

Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας στηρίζει τον προταθέντα από τον Αγιώτατο Πατριάρχη Κύριλλο κατάλογο προτεραιοτήτων στον τομέα θρησκευτικής εκπαίδευσης. Εδώ εντάσσονται: η ολοκλήρωση της υιοθέτησεως από τις Ιερατικές Σχολές του ενιαίου προγράμματος προπτυχιακών σπουδών και η καλλιέργεια των μεταπτυχιακών σπουδών· η δημιουργία του συστήματος της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης· η συνέχιση της εκπονήσεως των εκσυγχρονισμένων συγραμμάτων για τις Ιερατικές Σχολές· η εισαγωγή του νέου προτύπου διδασκαλίας των διευθυντών χορωδιών. Η σταδιακή μετάβαση προς τη συγκρότηση του διδακτικού προσωπικού όλων των Ακαδημιών και Ιερατικών Σχολών βάσει του μισθολογικού κλιμακίου του βαθμού που ανήκει ο κάθε διδάσκων, που προβλέπει την ποικιλία μορφών δράσεως του κάθε εκπαιδευτικού, καλείται να εξασφαλίσει το ποιοτικά νέο επίπεδο εργασίας με τους φοιτητές. Προς τούτο θα συντελεί και η ανάπτυξη των επαγγελματικών κοινοτήτων εκπαιδευτικών των Θεολογικών Ακαδημιών και Ιερατικών Σχολών. Τέλος, στην Επιτροπή Παιδείας εναπόκειται να συνεχίσει το έργο της ως προς την υποστήριξη του ενιαίου εκπαιδευτικού χώρου της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας.

Η επιδίωξη των θεολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων πρέπει να είναι η σταδιακή εξασφάλιση κρατικής διαπιστεύσεως σε χώρες, όπου η νομοθεσία προβλέπει αυτή τη δυνατότητα. Η Σύνοδος επιδοκιμάζει τη μετεξέλιξη των εκκλησιαστικών λυκείων σε κέντρα καταρτίσεως των

εκκλησιαστικών ειδικών στους τομείς κατηχήσεως, κοινωνικού έργου, ιεραποστολής και νεολαίας με μειωμένο πρόγραμμα θεολογικών σπουδών, με το οποίο οι απόφοιτοι αποκτούν τη δυνατότητα να χειροτονηθούν Διάκονοι, σε περίπτωση απουσίας κωλυμάτων ιερωσύνης, ή εγγραφής στην Ιερατική Σχολή, η αποφοίτηση από την οποία τίθεται ως απαραίτητος όρος για την σε Πρεσβύτερο χειροτονία.

Επιμελούς εφαρμογής χρήζουν τα επικυρωθέντα από τη Διαρκή Ιερά Σύνοδο κείμενα, τα οποία αποβλέπουν στην τήρηση των παλαιότερα εγκριθέντων από τις Συνόδους διατάξεων, οι οποίες αφορούν το μορφωτικό επίπεδο και την επιμόρφωση των κληρικών.

20. Αφού παρακολούθησαν την έκθεση για την πορεία εκπονήσεως της σύγχρονης Κατηχήσεως της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας, η οποία ξεκίνησε κατόπιν αποφάσεως της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας του 2008 (Η απόφαση από 27^{ης} Ιουνίου 2008 «Περί ζητημάτων του εσωτερικού βίου και εξωτερικής δράσεως της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας»), οι Συνοδικοί εκφράζουν την ευγνωμοσύνη τους προς τη Συνοδική Βιβλική Θεολογική Επιτροπή για τον πολυετή κόπο της με τη συμμετοχή των κορυφαίων θεολόγων της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας. Λόγω του αυξημένου όγκου του υλικού που προπαρασκευάστηκε, η Σύνοδος ενέκρινε την πρόταση δημοσιεύσεως αυτού σε μορφή τριών αυτοτελών κειμένων: 1) Οι αρχές της Ορθοδόξου διδασκαλίας· 2) Οι αρχές της κανονικής τάξεως και λειτουργικού βίου της Ορθοδόξου Εκκλησίας· 3) Οι αρχές της Ορθοδόξου ηθικής διδασκαλίας. Την έκδοση αναλαμβάνει η Συνοδική Βιβλική Θεολογική Επιτροπή, αφού προηγουμένους γίνουν όλες οι απαραίτητες τροποποιήσεις.
21. Η Σύνοδος Ιεραρχίας εξαίρει τις διατάξεις της Ρωσικής και της Ουκρανικής νομοθεσίας, οι οποίες προσφέρουν τη δυνατότητα απονομής ακαδημαϊκών τίτλων στον τομέα θεολογίας, που αναγνωρίζονται από την Πολιτεία.

Υπό τις ευνοϊκές συνθήκες, οι οποίες διαμορφώθηκαν, πρέπει να ενωθούν οι προσπάθειες για την καλλιέργεια της θεολογικής επιστήμης μέσω διοργανώσεως και συντονισμού του ερευνητικού έργου στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τα επιστημονικά κέντρα της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας. Επίσης πρέπει να εντατικοποιήσουμε τη συνεργασία μας με τομείς θεολογίας των θύραθεν ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

22. Η Σύνοδος της Ιεραρχίας τονίζει ότι η συνεργασία των Ιερών Μητροπόλεων, άλλα όπου είναι δυνατόν, και των επιμέρους Επαρχιών με τα θύραθεν ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, προϋποθέτει ένα δυναμικό διάλογο με τους καθηγητές και το διδακτικό προσωπικό των ΑΕΙ και ΤΕΙ.
23. Αφού συζήτησαν τις ιδιαιτερότητες της λειτουργίας των Κυριακάτικων Σχολείων, της διδασκαλίας των αρχών της πίστεως στα παιδιά και της γνωριμίας τους με τη κατά Θεόν ζωή, οι Συνοδικοί αποφάνθηκαν υπέρ της γνώμης του Ανώτατου Εκκλησιαστικού Συμβουλίου ως προς την αναζήτηση μορφών της διδασκαλίας αυτής, οι οποίες να ανταποκρίνονται στη σύγχρονη αντίληψη των παιδιών. Αυτή η γνώμη πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την παραγωγή του σύγχρονου διδακτικού υλικού για τα Κυριακάτικα Σχολεία. Ιδιαίτερη προσέγγιση θέλει και η ενασχόληση με την εφηβεία.

Ωφέλιμη είναι η δημιουργία από τις Επαρχίες ή Ενορίες μονάδων προσχολικής εκπαίδευσης (παιδικών σταθμών) εκεί, όπου είναι δυνατό υπό τις τοπικές συνθήκες, έχοντας υπόψη το προσωπικό και τις υλικές υποδομές, που χρειάζονται.

24. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας εκφράζει τον προβληματισμό της για τη μη διοργάνωση και παροχή ακόμη επί συστηματικής βάσεως των θεμελιωδών θεολογικών μαθημάτων για τους μονάζοντες (βλ. σημ. 26 των Αποφάσεων της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας του 2013). Στο Συνοδικό Τμήμα επί των Ιερών Μονών και του Μοναχισμού εναπόκειται να λάβει μέτρα προς διόρθωση της καταστάσεως.

Εκκλησία, Πολιτεία και Κοινωνία

25. Ευαρέσκεια προκαλεί το υψηλό επίπεδο της συνεργασίας μεταξύ Εκκλησίας και Πολιτείας σε πλειοψηφία των χωρών εντός των ορίων της κανονικής δικαιοδοσίας της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας. Η Σύνοδος της Ιεραρχίας κρίνει σημαντική τη διατήρηση ή την έναρξη ενός ουσιαστικού κοινωνικού διαλόγου με συμμετοχή των θρησκευτικών οντοτήτων της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας με σκοπό την επίτευξη ειρήνης, αμοιβαίας κατανοήσεως και συμφωνίας μεταξύ των ανθρώπων και των λαών.
26. Τα μέλη της Συνόδου επισημαίνουν την αποτελεσματικότητα του διαλόγου μεταξύ της Πολιτείας και των παραδοσιακών θρησκειών της Ρωσίας καθώς και των κοινών προσπαθειών τους, οι οποίες αποβλέπουν στην αντιμετώπιση ζητημάτων ενσωματώσεως των θρησκευτικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στο σύστημα Παιδείας ως ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, συντηρήσεως των μνημείων ιστορίας και αρχιτεκτονικής, τα οποία αποτελούν ιδιοκτησία των θρησκευτικών κοινοτήτων, προστασίας των δικαιωμάτων, των αισθημάτων και των συμφερόντων των πιστών από κάθε παραβίαση.

Θετικά αξιολογεί η Σύνοδος την οργάνωση στη Ρωσική Ομοσπονδία της υπηρεσίας τακτικού κλήρου στο στράτευμα και τα σωφρονιστικά καταστήματα.

Αξιολογώντας θετικά τις προσπάθειες των αρχών της Ρωσικής Ομοσπονδίας στον τομέα προστασίας της μητρότητας και της παιδικής ηλικίας, η Ιερά Σύνοδος εκφράζει την ανησυχία της, διότι η θέση της Εκκλησίας, η οποία αποβλέπει στην πρόληψη των αμβλώσεων και την αφαίρεση αυτών από το σύστημα της υποχρεωτικής ιατρικής ασφαλίσεως, δεν βρίσκει πλήρη κατανόηση στους άρχοντες, οι οποίοι έχουν την αρμοδιότητα λήψεως των σχετικών αποφάσεων. Η περαιτέρω συζήτηση από την Εκκλησία και την Πολιτεία των σπουδαίων για την κοινωνία νομοθετικών πρωτοβουλιών με σκοπό την αντιμετώπιση του ζητήματος των αμβλώσεων, έχει θεμελιώδη σημασία και μεγάλο δυναμικό στην ενίσχυση του θεσμού της οικογένειας, της δημόσιας ηθικής και του κράτους εν γένει.

27. Η Ιερά Σύνοδος εκφράζει βαθιά ανησυχία για τα περιστατικά καταλήψεων των Ι. Ναών της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας καθώς και τις απόπειρες νομοθετικής και διοικητικής διακρίσεως σε βάρος της. Η Σύνοδος καλεί το πλήρωμα της Εκκλησίας σε ένθερμη προσευχή υπέρ του λαού της Ουκρανίας και της πνευματικής ενισχύσεως όλων των πιστών τέκνων της κανονικής Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας.

Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας καλεί τη διεθνή κοινότητα να συνδράμει στην επανεγκαθίδρυση μιας μόνιμης και δίκαιης ειρήνης στη γη της Ουκρανίας. Η Σύνοδος επιδοκιμάζει τις προσπάθειες του Αγιωτάτου Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κυρίλλου και του Μακαριωτάτου Μητροπολίτη Κιέβου και πάσης Ουκρανίας Ονούφριου για την απελευθέρωση των αιχμαλώτων πολέμου και καλεί σε προσευχή *υπέρ άπελευθερώσεως αίχμαλώτων*.

Η Σύνοδος εκφράζει τις ευχαριστίες της προς τον Μακαριώτατο Μητροπολίτη Κιέβου και πάσης Ουκρανίας Ονούφριο, την Ιεραρχία, τον ευαγή κλήρο και τους πιστούς τη Ορθοδόξου Εκκλησίας

της Ουκρανίας για τους αγώνες αποκατάστασης της κοινωνικής ενότητας της χώρας, την αντιμετώπιση των δεινών επιπτώσεων της αδελφοκτόνου συγκρούσεως καθώς και για τις ειρηνευτικές προσπάθειες και την παροχή φιλανθρωπικής βοήθειας προς τους αμάχους στο έδαφος των πληγένων από τις εχθροπραξίες περιοχές.

28. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας με ευαρέσκεια υπογραμμίζει το συνεχώς υψηλό επίπεδο σχέσεων μεταξύ Εκκλησίας και Πολιτείας στη Λευκορωσία, το Αζερμπαϊτζάν, το Τατζικιστάν και το Ουζμπεκιστάν καθώς και τις θετικές αλλαγές στον τομέα αυτό στη Δημοκρατία της Κιργιζίας και το Τουρκμενιστάν κατά την περίοδο, που μεσολάβησε από την Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας του 2013.
29. Η Σύνοδος μοιράζεται τις ανησυχίες των Ορθόδοξων χριστιανών της Μολδαβίας για την αυξανόμενη τάση και την επέκταση του πεδίου εφαρμογής των επιμέρους διατάξεων του νόμου «Περί εξασφαλίσεως της εφαρμογής της αρχής της ισότητας», ο οποίος ψηφίσθηκε το έτος 2012. Οι Συνοδικοί καλούν τις αρχές της Μολδαβίας να αφουγκρασθούν την αιτιολογημένη θέση της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Μολδαβίας και την επί του θέματος γνώμη της σεβαστής μερίδος της κοινωνίας και να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προς ακύρωση ή αναθεώρηση των διατάξεων αυτού του νόμου. Προβληματισμό προκαλεί η αυξανόμενη τάση επιβολής στη Μολδαβική κοινωνία ιδεών και εθίμων, ξένων προς την παραδοσιακά Ορθόδοξη κοσμοθεωρία του λαού της Μολδαβίας.
30. Τα μέλη της Συνόδου εκφράζουν την ελπίδα τους για την περαιτέρω καρποφόρα συνεργασία μεταξύ Εκκλησίας και Πολιτείας στη Δημοκρατία του Καζακστάν.
31. Σημειώνοντας τις αγαθές εν γένει σχέσεις μεταξύ Εκκλησίας και Πολιτείας στη Λετονία, τη Λιθουανία και την Εσθονία, τα μέλη της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας τηρούν επιφυλάξεις ως προς τις συνεχιζόμενες απόπειρες του νομοθέτη στη Λετονία και την Εσθονία να προβεί σε αναθεώρηση των παραδοσιακών αξιών, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων στον τομέα οικογένειας και ηθικής.
32. Με ευγνωμοσύνη προς τον Κύριο τα μέλη της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας τονίζουν τη σταθερή πρόοδο που σημειώνει η Αυτόνομος Ορθόδοξος Εκκλησία της Ιαπωνίας και τις επιτυχίες της σε συνέχιση των αγώνων του Αγίου Ισαποστόλου Νικολάου Ιαπωνίας.
33. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας υπογραμμίζει ότι η ποικιλία γλώσσων, πολιτισμών και παραδόσεων των λαών στις χώρες της κανονικής παρουσίας της Ρωσικής Εκκλησίας πάντα λειτουργούσε υπέρ του αμοιβαίου πολιτιστικού και πνευματικού εμπλουτισμού των. Η Εκκλησία προτρέπει τις αρχές των διαφόρων χωρών, βάσει της συσσωρευμένης στο διάβα των αιώνων πείρας εναρμονίσεως των διεθνικών και διαθρησκειακών σχέσεων, από κοινού να ταχθούν κατά των αρνητικών τάσεων, των ικανών να προκαλέσουν διχασμούς και να σπείρουν έχθρα μεταξύ των λαών.

Νομοθετικές πρωτοβουλίες, οι οποίες υιοθετήθηκαν από πολλά κράτη, στοχεύουν στη διεύρυνση διδασκαλίας των αρχών και της ιστορίας των θρησκευτικών παραδόσεων στα θύραθεν εκπαιδευτικά ιδρύματα και είναι σε θέση να επηρεάσουν θετικά την κοινωνική ζωή και να αναδειχθούν ένα από τα πλέον αποτελεσματικότερα παράγοντα στην πρόληψη του θρησκευτικού ριζοσπαστισμού και εξτρεμισμού.

34. Οι Συνοδικοί επιβεβαιώνουν το επίκαιρο της θέσεως την οποία εξέφρασε το 2013 η Εκκλησία στο θέμα των ηλεκτρονικών ταυτοτήτων, της συγκεντρώσεως και επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η Σύνοδος καλεί τις αρχές, κατά τη χορήγηση κάθε αριθμού αναγνωρίσεως, να τηρήσουν την αρχή της ελεύθερης παροχής συγκαταθέσεως, η οποία η αρχή προϋποθέτει τη δυνατότητα επιλογής των παραδοσιακών μεθόδων ταυτοποίησης, χωρίς να προβούν σε παραβίαση δικαιωμάτων εκείνων, οι οποίοι αρνούνται

να χρησιμοποιούν τα αντίστοιχα μέσα ηλεκτρονικής ταυτοποίησης.

35. Η Σύνοδος θεωρεί έγκαιρη τη συζήτηση για την Τέχνη, η οποία οργανώθηκε στα πλαίσια της Διασυνοδικής Επιτροπής. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η φύση της Τέχνης μεταξύ άλλων προϋποθέτει την ελεύθερη εποπτεία των έργων Τέχνης και χαιρετίζοντας την εμπνευσμένη από θρησκευτική θεματολογία δημιουργία η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας παράλληλα τονίζει ότι εκείνο, το οποίο θεωρείται ιερό από πολλούς ανθρώπους, δεν πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο χλευασμού και προβοκάτσιας.

Τα μέλη της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας προσκαλούν τους πολιτιστικούς παράγοντες σε ανοικτό και βάσει του αμοιβαίου σεβασμού διάλογο με τους εκπροσώπους της Εκκλησίας.

36. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας επιδοκιμάζει μέτρα, τα οποία έλαβε η Διαρκής Ιερά Σύνοδος, για την προστασία των αρχιτεκτονικών μνημείων και των έργων εκκλησιαστικής Τέχνης, τα οποία χρησιμοποιεί ή τα έχει στην ιδιοκτησία της η Εκκλησία. Οι Επίσκοποι, οι Προϊστάμενοι, οι Ηγούμενοι και Ηγουμένες οφείλουν να έχουν επίγνωση της ευθύνης την οποία φέρνουν για τα μνημεία αυτά τόσο έναντι της Πολιτείας όσο και της Εκκλησίας. Επίσης εγκρίνονται οι αποφάσεις της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, οι οποίες αποβλέπουν στην εξασφάλιση της ποιότητας της ναοδομίας.

Εξωτερικές εκκλησιαστικές σχέσεις

37. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας επιδοκιμάζει την εξωτερική δράση της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας, την οποία επιτελούν ο Αγιάτατος Πατριάρχης και η Διαρκής Ιερά Σύνοδος με συνδρομή του Συνοδικού Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων, και η οποία αποβλέπει κυρίως στην εδραίωση της ενότητας της Αγίας Εκκλησίας, την προαγωγή των αδελφικών σχέσεων με τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες καθώς και την κοινή με τις λοιπές χριστιανικές ομολογίες προστασία των ηθικών χριστιανικών αξιών και την καταπολέμηση των επικίνδυνων για την κοινωνία κακών, την αντιμετώπιση της διακρίσεως και διώξεων σε βάρος των χριστιανών, το διάλογο με εκπροσώπους των άλλων θρησκευτικών παραδόσεων προς καταπολέμηση του εξτρεμισμού, της τρομοκρατίας, της δυσφημήσεως της θρησκείας, της ξενοφοβίας και άλλων επικίνδυνων για την κοινωνία κακών, των εκδηλώσεων της μισαλλοδοξίας, προς προστασία των ιερών και των οσίων και των θρησκευτικών προσκυνημάτων, προς διαφύλαξη ειρήνης και συμφωνίας μέσα στην κοινωνία.
38. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας εγκρίνει την αξιολόγηση της γενομένης από 18^{ης} έως 26^{ης} Ιουνίου 2016 στην Κρήτη Συνόδου Προκαθημένων και Ιεραρχών των δέκα κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών, η οποία περιλαμβάνεται στην απόφαση της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου από 15^{ης} Ιουλίου 2016 (Πρακτικά № 48). Η έν λόγω Σύνοδος δεν δύναται να θεωρείται Πανορθόδοξη ούτε και οι αποφάσεις της ως δεσμευτικές για όλο το Ορθόδοξο πλήρωμα, επειδή η μή εξασφάλιση της σύμφωνης γνώμης των ορισμένων κατά τόπους Αυτοκεφάλων Εκκλησιών για τη σύγκλησή της στις προκαθορισμένες ημερομηνίες παραβίασε την αρχή της ομοφωνίας. Ταυτόχρονα πρέπει να δεχθούμε ότι η Σύνοδος στην Κρήτη αποτελεί σημαντικό σταθμό στην ιστορία της Ορθοδόξου Εκκλησίας.
39. Η ανάλυση των κειμένων της έν Κρήτη Συνόδου, την οποία, κατόπιν εντολής της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, διενέργησε η Συνοδική Βιβλική Θεολογική Επιτροπή, απέδειξε ότι ορισμένα εξ αυτών περιλαμβάνουν ασαφείς και διφορούμενες διατυπώσεις, κάτι το οποίο δεν επιτρέπει να τα θεωρούμε ως υποδειγματική έκφραση των αληθειών της Ορθοδόξου πίστεως και της Παραδόσεως της Εκκλησίας. Αυτό αφορά ιδιαίτερα το κείμενο «Σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τον λοιπόν χριστιανικός κόσμον», το οποίο δεν υπέγραψαν

2/3 των μελών της αντιπροσωπείας της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Σερβίας και οι μεμονωμένοι Ιεράρχες ορισμένων άλλων κατά τόπους Εκκλησιών, οι οποίες μετείχαν των εργασιών της έν Κρήτη Συνόδου, κάτι το οποίο επιμαρτυρεί τη μεγάλη διχογνωμία ως προς το κείμενο αυτό ακόμη και στους μετάσχοντες της έν Κρήτη Συνόδου.

40. Οι Συνοδικοί διαπιστώνουν μια διαφορούμενη στάση έναντι της γενομένης έν Κρήτη Συνόδου μέσα στην οικογένεια των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών, τονίζοντας, μεταξύ άλλων, τα σχόλια των Ιερών Συνόδων των Πατριαρχείων Αντιοχείας (από 27^{ης} Ιουνίου 2016), Βουλγαρίας (από 15^{ης} Νοεμβρίου 2016) και Γεωργίας (από 22^{ης} Δεκεμβρίου 2016), όπου εκφράζεται η κριτική στάση έναντι της έν Κρήτη Συνόδου. Στις ουσιαστικές παρατηρήσεις επί των κειμένων της έν Κρήτη Συνόδου και επί της διαδικασίας λήψεως αποφάσεων σε αυτή, ακόμη προχώρησαν Ιεράρχες και άλλων κατά τόπους Εκκλησιών, η Ιερά Κοινότητα και οι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους.
41. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας εκφράζει την πεποίθηση ότι η διαφύλαξη και η εδραίωση της ενότητας της Αγίας Ορθοδόξου Εκκλησίας, ανεξαρτήτως στάσεως έναντι της γενομένης έν Κρήτη Συνόδου, αποτελεί κοινή αποστολή όλων των κατά τόπους Αυτοκεφάλων Εκκλησιών, τόσο των μετασχουσών των εργασιών, όσο και των αποσχουσών από αυτή. Ως εκ τούτου ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά η εδραίωση της διορθόδοξου συνεργασίας.
42. Αποδεχόμενη τον ιστορικό χαρακτήρα της γενομένης στην Αβάνα συναντήσεως του Αγιωτάτου Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κυρίλλου και του Πάπα Ρώμης Φραγκίσκου, η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας τονίζει τη σπουδαιότητά της για την ενοποίηση των προσπαθειών για την προστασία των χριστιανών, οι οποίοι διώκονται στη Μέση Ανατολή και την Αφρική. Αυτοί οι κόποι ανταποκρίνονται στην προτροπή της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας 2016 «να γίνει το παν, προκειμένου να...τερματισθεί η γενοκτονία, στην οποία προέβησαν σε βάρος των χριστιανών οι εξτρεμιστές», ενώ «το έτος 2016 να γίνει χρονιά των ιδιαίτερων προσπαθειών, που θα καταβάλλονται προς αυτή την κατεύθυνση» (βλ. σημ. 9 των Αποφάσεων της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας του 2016). Η κοινή Διακήρυξη του Πατριάρχη Κυρίλλου και του Πάπα Φραγκίσκου συνέβαλε στη συμφιλίωση στη Συρία και κατ'αυτόν τον τρόπο βοήθησε να σωθούν οι χιλιάδες ζωές. Η Σύνοδος εκφράζει την ευαρέσκειά της επειδή εισακούσθηκε από τους ευρύτερους κοινωνικούς και πολιτικούς κύκλους το μήνυμα προς τη διεθνή κοινότητα, το οποίο εξεπέμφθη από την Αβάνα, να καταβάλει προσπάθειες για την προστασία των χριστιανών της Μέσης Ανατολής.
43. Η Σύνοδος τονίζει τη σπουδαιότητα των διατάξεων της Διακηρύξεως της Αβάνας σχετικά με τη συνεχιζόμενη σύγκρουση στη γη της Ουκρανίας και το επίκαιρο της εκκλήσεως προς κάθε κοινωνική δύναμη της Ουκρανίας «να εργάζονται για την επίτευξη της κοινωνικής συμφωνίας, να αποφεύγουν την εμπλοκή στην αντιπαράθεση και να μη στηρίζουν την περαιτέρω εξέλιξη της συγκρούσεως». Τα μέλη της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας εκφράζουν την ελπίδα ότι η έκκληση αυτή θα εισακουσθεί από όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές της πολιτικής αντιπαράθεσης στη γη της Ουκρανίας.
44. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας αποδίδει την ιδιαίτερη βαρύτητα στις διατάξεις της Κοινής Διακηρύξεως, όπου αναφέρεται ότι η ουνία δεν αποτελεί μέσο για την επίτευξη ενότητας των Εκκλησιών και ότι στις σχέσεις Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών απαράδεκτος είναι κάθε προσηλυτισμός. Εκφράζοντας την ελπίδα για την πρακτική εφαρμογή αυτής της Διακηρύξεως, ταυτόχρονα τα μέλη της Συνόδου δηλώνουν τις συνεχιζόμενες επιθετικές ενέργειες των Ελληνόρουθμων Καθολικών σε βάρος των Ορθοδόξων.
45. Η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας εξαίρει τη συμφωνία, η οποία επετεύχθη στην Αβάνα για τη μεταφορά στη Ρωσία των τιμών λειψάνων του Αγίου Νικολάου, Αρχιεπισκόπου Μύρων της Λυκίας, τα οποία φυλάσσονται στο Μπάρι. Η φιλοξενία των τιμών λειψάνων στη Μόσχα και την Αγία Πετρούπολη τον Μαΐο-Ιούλιο 2017 αποτέλεσε ένα γεγονός μεγίστης πνευματικής σημασίας για τους πιστούς της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας.

46. Τα μέλη της συνελεύσεως από 29^{ης} Νοεμβρίου έως 2^{ας} Δεκεμβρίου 2017 Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας ευχαριστούν τον Θεόν για τη χαρά της κοινωνίας, που δόθηκε, και διατρανώνουν την ενότητα της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας, καλώντας όλους τους πιστούς να φυλάττουν την κατά Χριστόν ειρήνη, φιλαδελφία και να εντείνουν τους αγώνες τους προς δόξαν του ονόματος του Κυρίου.

”
;

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/47917/>